

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1917.

Andra kammaren.

Nr 12.

Torsdagen den 1 februari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 26 nästlidna januari förda protokollen.

§ 2.

I enlighet med därom den 23 nästlidna januari fattat beslut skulle nu företagas val av tio suppleanter i vart och ett av de fem tillfälliga utskott kammaren beslutit tillsätta; och anställdes först val av suppleanter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 73 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 73 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 49 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Lundström* i Vreten,
» andra » » *Eronn*,
» tredje » » *Julin* och
» fjärde » » *Hansson* i Sölvesborg.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Svensson* i Torlarp,
» andra » » *Gustafson* i Kasenberg,
» tredje » » *Svensson* i Kompersmåla och
» fjärde » » *Persson* i Fritorp.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Olsson* i Ramsta och
» andra » » *Sigfrid*.

Andra kammarens protokoll 1917. Nr 12.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna, därvid beträffande första, fjärde, sjunde och nionde platserna lottning ägde rum, tillföllo platserna nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Svensson* i Torlarp,
 » *Lundström* i Vreten,
 » *Olsson* i Ramsta,
 » *Eronn*,
 » *Gustafson* i Kasenberg,
 » *Sigfrid*,
 » *Svensson* i Kompersmåla,
 » *Julin*,
 » *Hansson* i Sölvesborg och
 » *Persson* i Fritorp.

§ 3.

Härefter förtogs val av suppleanter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 73 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 72 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 50 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Hansson* i Gårda,
 » andra » » *Erikson* i Uppsala,
 » tredje » » *Lundberg* och
 » fjärde » » *Skareen*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Gabrielsson*,
 » andra » » *Pettersson* i Vråtsered,
 » tredje » » *Magnusson* i Skövde och
 » fjärde » » *Persson* i Fritorp.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Andersson* i Altofta och
 » andra » » *Runefors*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföllo dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Hansson* i Gårda,
 » *Gabrielsson*,
 » *Andersson* i Altofta,
 » *Erikson* i Uppsala,
 » *Pettersson* i Vråtsered,
 » *Runefors*,
 » *Lundberg*,
 » *Magnusson* i Skövde,
 » *Skareen* och
 » *Persson* i Fritorp.

§ 4.

Vidare företogs val av suppleanter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 74 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 74 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 49 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Skareen*,
 » andra » » *Gylfe*,
 » tredje » » *Hagman* och
 » fjärde » » *Höglund* i Strömstad.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Larsson* i Kroken,
 » andra » » *Ohlsson* i Säljeröd,
 » tredje » » *Elisson* och
 » fjärde » » *Nillson* i Södertälje.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Osberg* och
 » andra » » *Sigfrid*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna, därvid beträffande första, fjärde, sjätte och nionde platserna lottning ägde rum, tillföll platserna nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Larsson* i Kroken,
 » *Skareen*,
 » *Osberg*,
 » *Ohlsson* i Säljeröd,

herr *Gylfe*,
 » *Elisson*,
 » *Hagman*,
 » *Sigfrid*,
 » *Höglund* i Strömstad och
 » *Nilsson* i Södertälje.

§ 5.

Vid nu anställt val av suppleanter i fjärde tillfälliga utskottet avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 74 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 72 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 49 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Johansson* i Kullersta,
 » andra » » *Johansson* i Sollefteå,
 » tredje » » *Lovén* och
 » fjärde » » *Björling*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Magnusson* i Skövde,
 » andra » » *Rydén* i Klosterbergane,
 » tredje » » *Gustafson* i Kasenberg och
 » fjärde » » *Nilsson* i Gränebo.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Eklund* och
 » andra » » *Bolander*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Johansson* i Kullersta,
 » *Magnusson* i Skövde,
 » *Eklund*,
 » *Johansson* i Sollefteå,
 » *Rydén* i Klosterbergane,
 » *Lovén*,
 » *Bolander*,
 » *Gustafson* i Kasenberg,
 » *Björling* och
 » *Nilsson* i Gränebo.

§ 6.

Slutligen anställdes val av suppleanter i femte tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 73 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 70 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» samt 49 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Elisson*,
» andra » » *Jönsson* i Mårdslycke,
» tredje » » *Norman* och
» fjärde » » *Winkler*.

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Zander*,
» andra » » *Sköld*,
» tredje » » *Ericsson* i Arboga och
» fjärde » » *Julin*.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Runefors* och
» andra » » *Jönsson* i Fridhill.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Elisson*,
» *Zander*,
» *Runefors*,
» *Jönsson* i Mårdslycke,
» *Sköld*,
» *Jönsson* i Fridhill,
» *Norman*,
» *Ericsson* i Arboga,
» *Winkler* och
» *Julin*.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående fem paragrafer omförmälda valen.

§ 8.

Föredrogs herr *Olofssons* i Digernäs vid kammarens nästföregående sammanträde framställda, men då bordlagda anhållan, att till hans excellens herr statsministern få framställa spörsmål angående sättet för tillgodogörande av tillgången å korn inom olika delar av riket; och blef nämnda anhållan av kammaren bifallen.

§ 9.

Efter föredragning härpå av herr *Thorssons* likaledes å kammarens bord liggande anhållan att till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa spörsmål angående införande av maximipris i förening med beslag beträffande vissa livsmedel, m. m. blev jämväl denna anhållan av kammaren bifallen.

§ 10.

Vidare föredrogs var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid:

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 268, av herr *Erikson* i Uppsala m. fl.;

nr 269, av herr *Jeansson* i Kalmar; och

nr 270, av herrar *Bengtsson* i Norup och *Hellberg* i Lycksele;

till lagutskottet motionerna:

nr 271, av herr *Lindhagen* m. fl.; och

nr 272, av herrar *Lübeck* och *von Hofsten*; samt

till statsutskottet motionen nr 273, av herr *Linders*.

§ 11.

Härpå föredrogs statsutskottets memorial, nr 9, med anledning av remiss från andra kammaren av en utav herr A. Törnkvist väckt motion.

Kammaren biföll utskottets hemställan samt beslöt överlämna ifrågavarande motion till bankoutskottet.

§ 12.

Bevillningsutskottets nu föredragna betänkanden nr 1 och 2 blevo ånyo bordlagda.

§ 13.

Föredrogs och lades till handlingarna bankoutskottets memorial, nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

§ 14.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Interpellation.

Herr Palmstierna, som yttrade: Herr talman! I skrivelse den 26 augusti 1914 har riksdagen anhållit att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, huruvida och på vad sätt må kunna beredas viss tids ledighet med bibehållna löneförmåner (semester) åt arbetare och med dem likställda, vilka äga full och stadigvarande sysselsättning vid statsförvaltningen, samt att Kungl. Maj:t ville för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen må föranleda.

Vida kretsar av arbetare, stadigvarande sysselsatta i statens tjänst, avvakta de åtgärder, regeringen med anledning av denna skrivelse från riksdagen ämnar vidtaga. Ännu har något meddelande om att proposition i ärendet kommer att framläggas för innevarande års riksdag icke tillkännagivits. Det synes likväl att tiden för ärendets beredande bort vara tillräcklig.

Med anledning härav hemställdes att till herr statsrådet och chefen för civildepartementet få rikta följande spörsmål:

1) Vilka åtgärder har Kungl. Maj:t vidtagit med anledning av riksdagens skrivelse den 26 augusti 1914 angående semester åt i statens tjänst stadigvarande sysselsatta arbetare?

2) Ämnar Kungl. Maj:t till innevarande riksdag framlägga proposition i ärendet?

Ifrågavarande framställning bordlades.

§ 15.

Avgåvos följande nya motioner, nämligen av:

herr *Widlund*, nr 274, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förstatligande av de enskilda järnvägarna m. m.;

herr *Henrikson m. fl.*, nr 275, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inskränkning i omfattningen av viss kronan tillhörig fiskerätt i ån Viskan;

herr *Bäcklund m. fl.*, nr 276, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättrad ställning för vissa i statens tjänst skadade arbetare eller deras efterlevande; och

herr *Andersson* i Knäppinge *m. fl.*, nr 277, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lättnader i avseende å den vissa socknar å Öland tillkommande utsyningsrätt å Böda kronopark.

Dessa motioner bordlades på begäran.

§ 16.

Herr talmannen tillkännagav, att han låtit uppgöra förslag till fördelning av de motioner, som hänvisats till behandling av tillfälligt utskott; och var detta förslag, som nu upplästes, så lydande:

Förslag till fördelning av de inom andra kammaren väckta motioner, vilka blivit hänvisade till behandling av tillfälligt utskott.

Till behandling av *första tillfälliga utskottet* torde få överlämnas motioner av:

herr *Widlund*, nr 12, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående understödjande av verksamheten för beredande åt fattiga barn i skolåldern i städer och större industrisamhällen av tillfälle att under ferierna vistas å landet;

herr *Rydholm*, nr 50, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa kyrkorådets åligganden i pastorat, bestående av mer än en församling;

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 121, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anordnande av kurser för utbildning av fångvårdstjänstemän av högre grad;

herr *Runefors*, nr 203, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för underlättande av möjligheterna till utbildning för begåvade, men obemedlade lärjungar vid offentliga läroanstalter;

herr *von Sneidern*, nr 204, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om folkskoleväsendet i de finsktalande delarna av Norrbottens län;

herr *Kristensson*, nr 260, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande läroverksstadga i avseende å förfarandet vid ledigförklarandet av lektorstjänster; och

herr *Erikson* i Uppsala *m. fl.*, nr 268, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphävande av den med de teologiska professurerna förenade prebendeinstitutionen.

Till *andra tillfälliga utskottet* torde få överlämnas motioner av:

herr *Sommelius*, nr 20, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för undersökning av olika metoder för bärgning av säd m. m.;

herr *Palmstierna*, nr 51, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om beredande av erforderlig sakkunskap vid uppgörandet av stadsplaner och byggnadsordningar för vissa orter å landet;

herr *E. A. Nilson* i Örebro, nr 84, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående meddelandet av viss föreskrift i fråga om krigsmans befordran eller transport till beställning å stat;

herr *Lundblad*, nr 113, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt myndigheter i städer och stadsliknande samhällen av viss befogenhet i fråga om reglering av handel med mjölk;

herr *Liljedahl*, nr 202, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av militär hjälp för skördens inbärgande m. m.;

herr *Welin*, nr 261, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inskridande mot utrop å allmän plats av vissa periodiska skrifter;

herr *Winberg m. fl.*, nr 265, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om avveckling av militärförsvaret m. m.; och

herrar *Bengtsson* i Norup och *Hellberg* i Lycksele, nr 270, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förflyttning och utvidgning av tandläkarinstitutet.

Till *tredje tillfälliga utskottet* torde få överlämnas motioner av:

herr *Källman m. fl.*, nr 13, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avskaffande av entreprenadsystemet vid lantbrevbäringens ordnande;

herrar *Widlund* och *Winberg*, nr 21, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om ändring i gällande bestämmelser angående fribiljetter för pensionerade befattningshavare vid statens järnvägar;

herr *Thorsson*, nr 46, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående användandet av s. k. förtyngningsmedel vid beredning av läder;

herr *Thore*, nr 49, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om utredning angående rikets lots- och fyrväsende m. m.;

herr *von Hofsten m. fl.*, nr 205, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anskaffande av en isbrytare för Vänern;

herr *Palmstierna*, nr 266, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om upprättandet av en kontinuerlig statistik rörande handelsomsättningen mellan de nordiska länderna m. m.;

herr *Jeansson* i Kalmar, nr 269, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättring av fyrbelysningen vid Kalmarsunds djupränna.

Till *fjärde tillfälliga utskottet* torde få överlämnas motioner av:

herr *Vennerström m. fl.*, nr 48, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om statens övertagande av vissa naturrikedomar m. m.;

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 83, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om förbud mot plockning av lingon före viss dag;

herrar *Nilsson* i Tånga och *Holmström*, nr 85, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående den skånska stenkolsgruveindustriens övertagande av staten;

herr *Palmstierna*, nr 86, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om visst uppdrag till de s. k. trustsakkunniga;

herrar *Mossberg* och *Andersson* i Milsmaden, nr 119, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående uttagande till dyrtidens lindrande av kompensationer utav andra näringar än jordbruket;

herr *Lindmark m. fl.*, nr 120, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om förbud mot lingonplockning före viss dag;

herrar *Lundgren* i Nora och *Olsson* i Ramsta, nr 170, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om omarbetning av gällande förordning angående utarrendering av prästerskapets löneboställen; och

herr *Ingvarson m. fl.*, nr 264, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skydd för jordägare eller brukare av jord mot oförskyllid förlust på grund av älvarnas bortförande av värdefull jord.

Till femte tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Lindhagen*, nr 1, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av rätt och tillfälle för parter och deras biträden att sittande övervara rättegångsförhandlingar;

herr *Thorsson*, nr 47, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åläggande för statens ämbets- och tjänstemän att underteckna ämbets- och tjänstehandlingar med tydlig namnunderskrift;

herr *Hallén*, nr 122, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättringar i ordnings- och polisväsendet å landsbygden;

herr *Berg* i Munkfors, nr 123, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss utvidgning av vederbörande militärbefäl lämnat bemyndigande beträffande värnpliktige, som hysa samvetsbetänkligheter mot vapentjänst, m. m.;

herr *Ingvarson m. fl.*, nr 141, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om nedbringande av statens tryckningskostnader;

herr *Ingvarson*, nr 142, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om anordnande av en statens egen tillverkning av papper;

herrar *Bolander* och *Lundblad*, nr 243, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående indragning till statsverket av allmänna åklagare m. fl. tillkommande andelar i böter och beslagtagen egendom;

herr *Tengdahl*, nr 262, om partiell omläggning av riksdagstryckets registrering; och

herr *Lindhagen*, nr 263, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förenklad benämning å statens verk och inrättningar.

Förslaget blev av kammaren godkänt.

§ 17.

Justerades protokollsutdrag.

§ 18.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Zelahn</i>	under 9 dagar fr. o. m. den 5 febr.,
» <i>Eurén</i>	» 10 » » » 3 »
» <i>Rydholm</i>	» 10 » » » 3 »
» <i>Larsson</i> i Bondarve	» 12 » » » 3 »

herr	<i>Runefors</i>	under	7	dagar fr. o. m. den 3 febr.,
»	<i>Nilsson i Gränebo</i>	»	6	» » 3 »
»	<i>Gabrielsson</i>	»	4	» » » 3 »
»	<i>Holmström</i>	»	8	» » » 3 »
»	<i>Eronn</i>	»	8	» » » 2 »
»	<i>Andersson i Knäppinge</i>	»	10	» » » 3 »
»	<i>Linders</i>	»	7	» » » 3 »
»	<i>Lundgren i Vendelsberg</i>	»	7	» » » 3 »
»	<i>Thore</i>	»	7	» » » 2 »
»	<i>Hallén</i>	»	10	» » » 2 »
»	<i>Strid</i>	»	5	» » » 3 »
»	<i>Lingström</i>	»	9	» » » 2 »
»	<i>Anderson i Knapasjö</i>	»	10	» » » 3 »
»	<i>Andersson i Altofta</i>	»	6	» » » 5 »
»	<i>Hansson i Gårda</i>	»	6	» » » 3 »
»	<i>Jonsson i Hå</i>	»	8	» » » 3 »
»	<i>Waldén</i>	»	8	» » » 3 » och
»	<i>Persson i Västervik</i>	»	13	» » » 2 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl, 4,50 e. m.

In fidem
Per Cronvall.